

“БДЖ – ПЪТНИЧЕСКИ ПРЕВОЗИ” ЕООД

ПОРЕДИЦА БЪЛГАРСКИ ВЛАДЕТЕЛИ

ХАН ТЕРВЕЛ

700 - 721

Хан Тервел е наследник на хан Аспарух от рода Дуло, приема се за негов първороден син. Идва на власт непосредствено след смъртта на хан Аспарух в края на 700 г. Съчетава дипломатията с военната сила, благодарение на което постига изключителен авторитет и международно признание на България.

Още в първите години на своето управление спечелва доверието на сваления византийски император Юстиниан II Ринотмет (Безноси), който си възвръща престола с помощта на българските войски. Това става през 705 г. след тридневна обсадата на Константинопол. След победата Хан Тервел е приет тържествено в императорския дворец и получава титла и корона на Кесар. Получава също областта Загоре, много златни дарове и скъпи дрехи. Дватама владетели приемат победния парад на своите войски. Успехът е документиран и с надпис до монументалния релеф на Мадарския конник.

Скоро след това – през 708 г. Юстиниан II нарушава мира, като предприема поход през Тракия до Анхиало. Хан Тервел напада изненадващо лагера на ромеите, нанася им поражение, пленява много богатства, а императорът едва се спасява зад стените на крепостта.

През периода 711-712 г. Тервел отново се намесва в междуособиците на византийския двор, като нахлува в Източна Тракия и достига до стените на Цариград. Тези военни успехи принуждават новия византийски император Теодосий III (715-717) да поиска мир и да подпише през 716 г. изключително изгоден за България договор. Според неговите 4 клаузи страната запазва всички териториални придобивки. Ханът получава годишен данък от Византия, златотъкани дрехи и червени кожи – знакови за царската власт. Уреждат се равноправни търговски отношения между двете страни с държавни печати и пломби на стоките. Политическите бегълци се предават на договарящите се страни. Този договор от 716 г. има силата на политически и военен съюз за равноправно сътрудничество между империята и България.

Византия скоро се възползва от този договор, който е потвърден и от новия император Лъв III Исавър (717-741), когато през 717 г. арабите обсаждат Константинопол по суша и по море, с намерение да превземат великия град. Тогава българските войски се явяват в гръб на арабите. През пролетта на 718 г. българите унищожават напълно арабските сухопътни сили. Западни хронисти сочат, че са загинали между 20 и 32 хиляди араби и споменават името на хан Тервел като спасител на континента.

След 718 г. няма сведения за делата на хан Тервел, но според Именника на българските ханове той управлявал 21 години, т.е. до 721 г. Активната и гъвкава международна дейност, военната сила и стратегия на хан Тервел допринасят много за укрепването на българската държава през първите десетилетия на VIII век. Сключените от него договори с Византия утвърждават България като важна и независима политическа сила в Европейския югоизток.